

Сарајево, 11.04.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 04.04.2022. – 08.04.2022.**

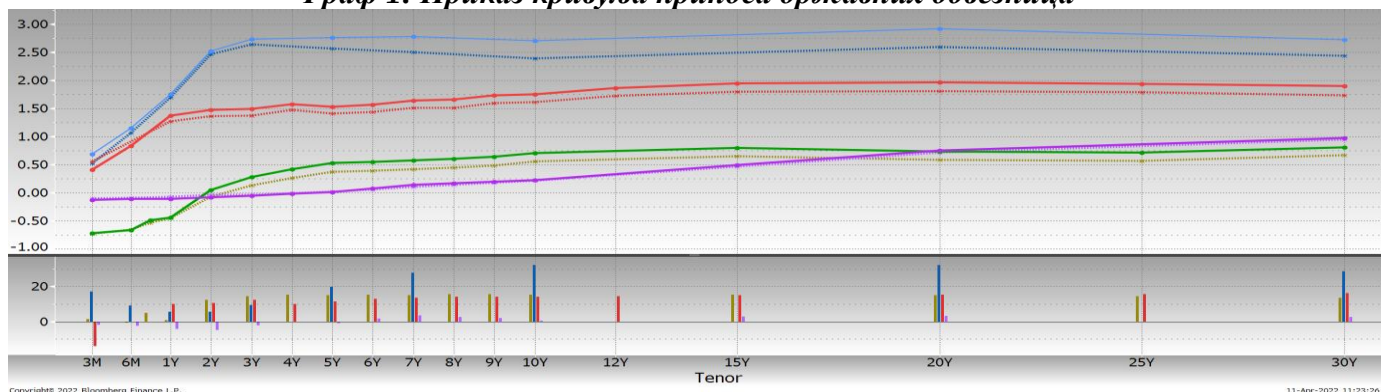
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	1.4.22	-	8.4.22	1.4.22	-	8.4.22	1.4.22	-	8.4.22	1.4.22	-	8.4.22
2 године	-0,07	-	0,05	2,46	-	2,51	1,37	-	1,48	-0,03	-	-0,08
5 година	0,38	-	0,53	2,56	-	2,75	1,42	-	1,53	0,03	-	0,02
10 година	0,56	-	0,71	2,38	-	2,70	1,61	-	1,75	0,23	-	0,23

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubbilove

Доспијеће	Приноси		
	1.4.22	-	8.4.22
3 мјесеца	-0,703	-	-0,647
6 мјесеца	-0,656	-	-0,663
1 година	-0,431	-	-0,419

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 08.04.2022. године (пуне линије) и 01.04.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Висока инфлација и приближавање датума одржавања сједница водећих свјетских централних банака утицали су на раст приноса обвезница еврозоне током протекле седмице. У односу на претходну седмицу приноси њемачких обвезница су повећани између 11 и 15 базних поена, а приноси италијанских обвезница између 17 и 30 базних поена.

Званичници ЕЦБ су углавном наставили да најављују могуће окончање програма куповина обвезница и у коначници повећање каматних стопа услед веома израженог раста инфлације. Главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да би инфлаторни притисак који долази од шока на страни понуде требало да успори током времена, тако да је важно да се претјерано не реагује на тренутни раст инфлације. Додао је да уколико високе цијене доведу до ефеката другог круга, онда би било важно послати сигнал спремности на одговор. Члан ИВ ЕЦБ Panetta је изјавио да би борба против инфлације искључиво путем монетарне политике представљала ризик за нагли раст трошкова друштва, те је позвао владе да и оне преузму одређени дио терета у заштити домаћинства од растућих цијена енергената. Такође, објављени записник са посљедње сједнице ЕЦБ из марта је показао да се чланови разилазе у мишљењу око тога који је најбољи начин да се одговори на економски шок изазван дешавањима у Украјини. Дио чланова је био за одређивање тачног датума током љета за обуставу програма куповина обвезница и спремност да се каматне стопе повећају у

трећем кварталу услед погоршаних инфлаторних очекивања. Ово је додатно учврстило очекивања на тржиштима да би ЕЦБ могла убрзо да почне са повећањем каматних стопа. Други дио чланова овог тијела преферише опцију „сачекај и види“ због изузетно високог степена неизвјесности.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Sentix индекс повјерења инвеститора – ЕЗ	АПР	-9,4	-18,0	-7,0
2.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	АПР	54,5	54,9	55,5
3.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	ФЕБ	31,6%	31,4%	30,6%
4.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	ФЕБ	4,9%	5,0%	8,4%
5.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	ФЕБ	-	4,3%	8,3%
6.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR)	ФЕБ	10,1	11,4	3,2
7.	Трговински биланс – Холандија (у милијардама EUR)	ЈАН	-	4,6	3,4
8.	Фабричке поруџбине – Њемачка (Г/Г)	ФЕБ	5,4%	2,9%	8,2%
9.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	ФЕБ	3,7%	3,2%	1,1%
10.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	ФЕБ	2,5%	2,4%	-1,5%
11.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г)	ФЕБ	-	12,2%	13,4%
12.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	ФЕБ	-	3,8%	4,2%
13.	Индустријска производња – Ирска (Г/Г)	ФЕБ	-	-15,4%	-18,3%
14.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	ФЕБ	1,7%	3,0%	2,0%
15.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г)	ФЕБ	-	25,3%	26,3%
16.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г)	ФЕБ	-	10,2%	7,4%
17.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	ФЕБ	-	3,4%	-1,1%
18.	Однос дефицита и БДП-а – Италија (квартално) IV квартал		-	7,2%	8,8%
19.	Стопа инфлације – Холандија	МАР	8,9%	11,7%	7,2%
20.	Стопа инфлације – Ирска	МАР	-	6,9%	5,7%
21.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000)	МАР	-	-2,9	-11,4
22.	Стопа незапослености – Ирска	МАР	-	5,5%	5,2%

САД

Приноси на америчке обвезнице су током протекле седмице забиљежили раст, највише изражен на крајњем дијелу криве приноса, која је и даље биљежила инверзију у сегменту од 5 до 10 година. Приноси на обвезнице са доспијећем од 10 година крајем седмице су забиљежили највиши ниво у посљедње три године. Протекле седмице је објављен записник са посљедње сједнице FOMC-а у којем је Фед наговјестио да ће највјероватније усвојити мјесечно смањење билансне суме у износу од 95 милијарди USD. Почетак смањења билансне суме није посебно наведен у записнику, али је потпредсједница Феда Brainard изјавила да ће то вјероватно бити у мају. У записнику је, такође, истакнуто највјероватније агресивније реаговање везано за монетарну политику у наредном периоду, те да је рат у Украјини интензивирао инфлаторне притиске. Предсједник Феда Bullard је изјавио да Фед и даље заостаје у борби против инфлације упркос повећању каматних стопа на хипотекарне кредите, те приноса на државне обвезнице. Bullard је истакао да би референтна каматна стопа требала расти до 3,5%, с обзиром на то да је стопа инфлације изузетно висока, чак упоредива и са оном из 1974. године. Неколико учесника процијенило је да су ризици раста инфлације повезани са ратом у Украјини изгледно значајнији од силазних ризика везаних за економски раст. Тржишни учесници сада очекују да би до краја ове године Фед могао повећати референтну каматну стопу за 225 базних поена у односу на раније прогнозираних 200 базних поена, односно 8 до 9 пута.

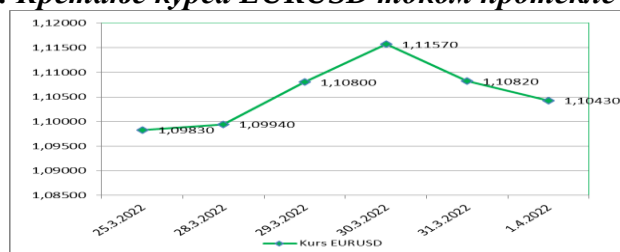
Према резултатима истраживања Bloombergа за април, економски аналитичари прогнозирају да ће економија у САД у текућој години забиљежити експанзију по стопи од 3,3%, док се за 2023. и 2024. годину прогнозирају стопе од 2,2% и 2,0%, респективно. Прогнозирана стопа инфлације за текућу годину је повећана на 6,9% са претходно прогнозираних 6,1%, док је за наредну годину повећана на 3% са 2,6%. Већина анкетираних економиста очекује да ће Фед на сједници у мају повећати референтну каматну стопу за 50 базних поена, док вјероватноћа рецесије у наредних 12 мјесеци износи 27,5%.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

	Економски индикатори		Очекивањ е	Стварно стање	Претходн и период
1.	Фабричке поруџбине	ФЕБ	-0,6%	-0,5%	1,5%
2.	Поруџбине трајних добара F	ФЕБ	-2,2%	-2,1%	-2,2%
3.	Трговински биланс (у млрд USD)	ФЕБ	-88,5	-89,2	-89,2
4.	PMI композитни индекс F	МАР	58,5	57,7	55,9
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	2. АПР	200.000	166.000	171.000
6.	Континуиран захтјеви незапоселених за помоћ	26. МАР	1.302.000	1.523.000	1.506.000

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1043 на ниво од 1,0877, што представља пад курса од 1,50% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током прошлог мјесеца ВоЕ је ублажила тон везано за питање потребе за већим повећањем каматне стопе, јер су чланови MPC ВоЕ наглашавали негативне ризике по економију, поред постојеће забринутости да ће инфлација остати усидрена у очекивањима. Упркос томе, финансијска тржишта и даље очекују да ће ВоЕ повећати референтну каматну стопу на око 2% до краја ове године, што је више него дупло у односу на тренутни ниво каматне стопе. Посљедња три узастопна састанка ВоЕ је повећавала референтну каматну стопу. Вицегувернер ВоЕ Cunliffe је изјавио да не мисли да су очекивања стално високе инфлације укорјењена у ставовима компанија и потрошача, те да би могла бити потребна континуирана активност ВоЕ да се ова очекивања зауставе. Cunliffe је истакао да није увјерен да ће морати стално и неизбежно да се ослањају на психологију укоријењене инфлације. Интересантно је поменути да је Cunliffe једини члан MPC ВоЕ који је на посљедњем састанку гласао против одлуке о повећању референтне каматне стопе за 0,25%. Премијер Johnson ће угостити канцелара Scholzа и предсједника Пољске Дуда у оквиру покретања „чврстог и одлучног одговора“ на агресију Владимира Путина.

Главни економиста ВоЕ Pill сматра да би квантитативне олакшице можда могле бити погрешно средство за рјешавање будућих епизода превирања на тржишту обвезница, посебно у условима високе инфлације. Отварајући конференцију ВоЕ о истраживању тржишта сувереног капитала, Pill је изјавио да Централна банка можда неће имати интерес да понови стотине милијарди GBP додатних куповина обвезница најављених у марту 2020. на почетку пандемије КОВИД-19, а које су дјелимично направљене да се смире превирања на тржишту обвезница.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивањ е	Стварн о стање	Претходни период
1.	Званичне резерве (промјена у мил USD)	МАР	-	1.686	1.199
2.	PMI услужни сектор F	МАР	61,0	62,6	61,0
3.	PMI грађевински сектор F	МАР	58,0	59,1	59,1
4.	PMI композитни индекс F	МАР	59,7	60,9	59,7

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, док је у односу на USD депрецирала. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,84204 на ниво од 0,83482, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3114 на ниво од 1,3025.

ЈАПАН

Гувернер BoJ Kuroda је током протекле седмице изјавио да су кретања JPY на неки начин убрзана, придруживши се ставовима осталих чланова MPC BoJ који су упозорили да би оштра депрецијација валуте могла наштетити извозно оријентисаној економији. Ово је сигнал да BoJ дијели забринутост Владе о питању нежељених реакција корпоративног сектора због оштре депрецијације JPY. Курода је приликом обраћања у Парламенту истакао да су последње промјене JPY биле донекле брзе, али да BoJ пажљиво прати кретања валута управо због њиховог огромног утицаја на економију и цијене. У том контексту, Kuroda је додао да је веома важно да се курсеви валута крећу стабилно одражавајући економске и финансијске основе.

ММФ је смањio прогнозу економског раста у Јапану за 2022. годину, те позвао креаторе монетарне политике Јапана да размотре план за ванредне ситуације уколико украјинска криза поремети крхки опоравак економије Јапана. ММФ је навео да ескалација сукоба у Украјини изазива негативне ризике на јапанску економију кроз раст цијена роба, поремећаје у ланцима снабдијевања и низ других фактора. ММФ је објавио да је смањена прогноза економског раста на 2,4% (мање од очекиване пројекције од 3,3% у јануару) због очекиваних контракција у првом кварталу и утицаја рата у Украјини. У извјештају је потврђено да се очекује наставак опоравка треће највеће свјетске економије након пандемијске кризе, кроз снажну подршку фискалне политике и стални напредак у увођењу вакцина против Ковид19.

Истраживање које је провела BoJ је показало да је удио јапанских домаћинстава која очекују раст цијена у току године достигао највећи ниво у последњих 14 година, будући да су инфлаторни притисци повећани због раста цијена сировина. Од анкетираних домаћинстава, 84,3% очекује да ће расти цијене у наредних годину дана, у односу на анкету проведену прије три мјесеца када је тај проценат износио 78,8%.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарна база (Г/Г) МАР	-	7,9%	7,6%
2.	Новчане зараде запослених (Г/Г) ФЕБ	0,6%	1,2%	1,1%
3.	Потрошња домаћинства (Г/Г) ФЕБ	2,7%	1,1%	6,9%
4.	PMI индекс услужног сектора (финал.) МАР	-	49,4	44,2
5.	Композитни PMI индекс (финал.) МАР	-	50,3	45,8
6.	Водећи индекс (прелим.) ФЕБ	100,8	100,9	102,5
7.	Коинцидирајући индекс (прелим.) ФЕБ	95,5	95,5	95,6
8.	Текући биланс (у милијард. JPY) ФЕБ	1.450,0	1.648,3	-1.196,4
9.	Трговински биланс (у милијард. JPY) ФЕБ	-205,0	-176,8	-1.604,3

Курс EURJPY је на почетку и на крају трговања протекле седмице биљежио исти ниво од 135,30. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 122,52 на ниво од 124,34.

НАФТА И ЗЛАТО

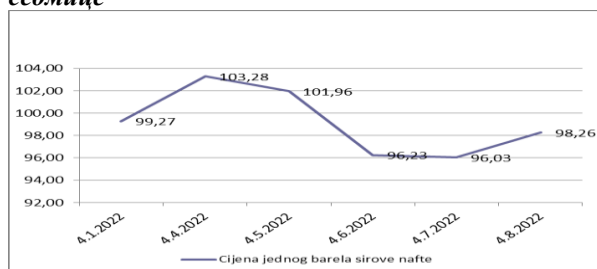
На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 99,27 USD (89,89 EUR).

Почетком седмице цијена је расла под утицајима повећаног потенцијала за додатне санкције Русији, што је додатно појачало забринутост за поремећаје у понуди нафте, док су преговори са Ираном у застоју. У уторак се цијена одржавала на нивоу изнад 100 USD по барелу, након што је Европска комисија предложила нови сет санкција према Русији, укључујући забрану увоза угља из Русије, као и улазак руских бродова у ЕУ луке. Такође, истакнуто је да се ради на забрани увоза нафте, чиме се повећала неизвјесност за понуду овог енергента на тржишту.

Средином седмице САД и њихови савезници унутар ИЕА су најавили ослобађање залиха нафте, укупно 240 милиона барела, које је раније најавио предсједник САД Бајден. Координирана акција главних потрошача енергије је усмјерена у правцу ублажавања економских посљедица раста цијена енергената након ратних дејстава на релацији Русија – Украјина. Крајем седмице дошло је до благог раста цијене нафте, једним дијелом због новог таласа вируса Ковид19 у Кини услед чега је уведен lockdown у Шангају, а што је појачало шпекулације о слабијој тражњи за нафтом, што би се свакако одразило на цијену нафте. Ипак, цијена је у петак и даље била испод 100 USD по барелу под утицајем координисане акције ослобађања залиха нафте од стране САД и других земаља.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 98,26 USD (89,16 EUR), те је на седмичном нивоу забиљежен пад од 1,02%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

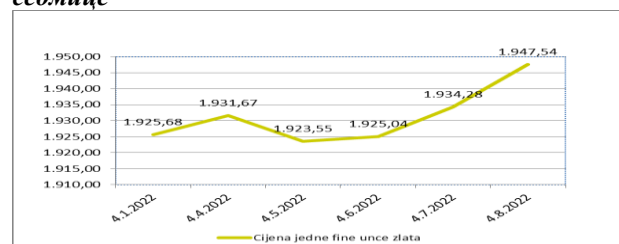

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.925,68 USD (1.743,80 EUR).

Током протекле седмице цијена злата је углавном имала тенденцију раста. Почетком седмице цијена је повећана због забринутости инвеститора око рата у Украјини, што је имало већи ефекат на цијену од очекиваног пооштравања монетарне политике Феда. До средине седмице цијена није биљежила значајне промјене, јер су инвеститори процјењивали путању рестриктивније монетарне политике Феда и ефекте нових санкција које се планирају према Русији. Инвеститори су и даље процјењивали план Феда везано за питање рестриктивније монетарне политике којом намјерава да редукује биланс стања за више од 1 билион USD уз повећање каматних стопа како би се супроставио расту инфлације. Такође, инвеститори су пажљиво процјењивали геополитичке ризике и ризике инфлације упркос очекиваном пооштравању монетарне политике Феда, те стога цијена злата није била волатилна. Народна банка Русије је на својој веб страници објавила да је измијенила правила за куповину злата од банака на домаћем тржишту и да ће од 8. априла обављати трансакције по договореној цијени. Крајем седмице цијена злата је повећана, углавном због јачања геополитичких тензија, али и због очекиваног раста инфлације и корака које ће у том контексту подузети централне банке, прво ЕЦБ на састанку који ће бити одржан 14. априла, а касније и Фед који ће састанак одржати почетком маја.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.947,54 USD (1.790,51 EUR). На седмичном нивоу забиљежен је раст цијене од 1,14%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.